

Til Stortingets utdanningskomite

17.04.2023

Teknas innspill til endringer i universitets- og høyskoleloven (egenbetaling for studenter fra land utenfor EØS og Sveits)

Tekna viser til vårt høringsinnspill til lovforslaget [her](#).

Tekna mener saken ikke er blitt behandlet på en god og tilstrekkelig opplyst måte. Tekna mener at det er en grunnleggende tillitssvikt når man ikke i forkant har hørt sektorens innspill til innføring av ordningen. Vedtak om innføring av studieavgift ble fattet i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2023 uten at det forelå en tilstrekkelig redegjørelse av praktiske, økonomiske og administrative vurderinger. Beslutningen ble fattet før høringsfristen for lovforslaget.

Hørings-saken viste at regjeringen, etter vårt syn, ikke i tilstrekkelig grad hadde gjort en grundig vurdering av konsekvensene av forslaget. Vi ser heller ikke at dette er ivaretatt i forslaget som nå ligger i Stortinget.

Tekna mener at når det innføres en slik omfattende endring i finansieringen av studietilbudene innen høyere utdanning, er det behov for dialog med institusjonene.

Tekna ba om en kartlegging av nasjonale risikofaktorer som blant annet rekruttering til vitenskapelige stillinger og doktorgrader. Tekna kan ikke se at denne kartleggingen er gjort.

Tekna mener at forslaget går utover muligheten til å dekke behovet for kompetanse, spesielt innen MNT-fagene (matematikk, naturvitenskap og teknologi) hvor det er mange internasjonale studenter. Tekna mener Norge er spesielt sårbare for avvikling av studier av stor nasjonal og regional interesse, og at forslaget påvirker alt fra SMB-er, større konserner til offentlig forvaltning.

Tekna viser til at en av begrunnelsene for å innføre studieavgift, er å frigjøre kapasitet og ressurser for studenter fra Norge, EØS og Sveits i en situasjon der det i større grad enn før er behov for omdisponeringer i sektoren for å dekke prioriterte kompetansebehov.

Tekna er enig i at der det er tilstrekkelig antall søkere i Norge/EØS/Sveits til å fylle det gapet som vi må anta vil inntreffe med innføring av studieavgift, vil det ikke få stor betydning for muligheten til å opprettholde studietilbudene. Men det er en stor svakhet i forslaget at det ikke foreligger oversikt over kvalifiserte søkere til studieprogrammene som i dag rekrutterer betydelig antall studenter utenfor Norge og EØS/Sveits.

Når departementet viser til at de vil følge med på effektene av omleggingen, herunder konsekvenser for rekrutteringen til arbeidsmarkedet på viktige fagområder, mener vi dette ikke vil bøte på den skaden man påføres frem til slik evaluering foreligger. Relasjonene til

utenlandske studieinstitusjoner og arbeidet med rekruttering vil måtte opphøre i påvente av en slik effektvurdering av omleggingen, noe som er svært uheldig.

Departementet legger til grunn at kostnader til å administrere innkrevingen av studieavgiften skal inngå i kostnadsgrunnlaget for å fastsette studieavgiften.

Tekna vil påpeke at det er en ikke ubetydelig administrativ kostnad å igangsette et slikt system. Viser det seg at tapet av studenter har store negative konsekvenser, og det må innføres kompenserende tiltak, er vi i gang med å utvikle et tungt byråkratisk system som krever betydelige administrative ressurser. Å velte disse kostnadene over på utenlandsstudentene vil være urimelig.

Tekna ber Stortinget avvise forslaget fra regjeringen.

Tekna ber Stortinget be regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med en ny sak hvor det foreligger en grundig konsekvensanalyse og med en systematisk gjennomgang av høringsinstansenes forslag til tiltak som kan redusere konsekvensene av forslaget.

Tekna mener Stortinget må be regjeringen om en tilstrekkelig utsettelse – 2 år - til det er gjort en grundigere vurdering og slik at det gis mulighet for sektoren å sikre at innføring av avgiften gjøres på en effektiv måte og uten for store omkostninger for studiestedene og utenlandsstudentene.

Vedtar Stortinget at ordningen skal tre i kraft fra august 2023 mener Tekna at alle omkostninger som kommer som følge av utvikling av finansieringssystemet, må dekkes inn gjennom en ekstrabevilgning i forbindelse med RNB.